

Nr 136.

Av herr **Ander**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av förordningen om krigskonjunkturskatt.

Den hittills gällande krigskonjunkturskattelagen av den 30 juni 1916 drabbar nu jordbrukarne ganska ojämnt och orättvist och i många fall indirekt motverkar produktionen av de nu så nödvändiga livsmedlen.

För att bevisa detta tillåter jag mig att anföra några exempel, som ganska bjärt belysa, huru orättvist den i många fall drabbar jordbrukarne:

Har jag till exempel haft dåliga skördar under åren 1912—13, vilka taxerats till inkomstskatt åren 1913—14, skördar som icke täckt utgifterna utan skuldsättning, har jag så år 1916 och därpå följande år fått en skörd, som täcker omkostnaderna och råkar komma upp i en 8,000 kronors inkomst, då tillämpas krigskonjunkturskattelagen, oaktat jag mycket väl behöfve denna merinkomst för att täcka den förlust som uppstått föregående år, för reparationer av hus och till grundförbättringar av åkerjorden o. s. v.

Har jag däremot under åren 1913—14 skattat för en inkomst av 7,000 kronor, på grund av att jag t. ex. sålt skog eller på annat sätt fått så hög inkomst, så får jag skatta för endast 1,000 kronors merinkomst. I det senare fallet är det naturligtvis mycket lättare för mig att betala större skatt än i det förra.

Om jag jämte jordbruk driver egendomsaffärer och för dessa under år 1914 skattat för en inkomst av 50,000 kronor, så får jag för år 1916 hava en inkomst av 51,999 kronor och är ändå icke i detta fall skyldig att betala krigskonjunkturskatt, oaktat denna affärsverksamhet alltid och i all synnerhet i dessa tider är landsskadlig och hämmar produktionen av livsmedel.

Låter jag bli att driva egendomsaffärer och nu har 7,500 kronors inkomst och sedan, genom en dyrbar dränering av åkerjorden och andra grundförbättringar, får en större skörd så jag får 1,000 kronor högre in-

komst, då får jag lämna dessa 1,000 kronor och 105 kronor till som konjunkturskatt, om jag under åren 1913—14 icke haft någon inkomstskatt på grund av förlust på jordbruket. I detta fall får jag således böta för att jag drivit upp produktionen till den högsta möjliga.

Har jag under samma förutsättningar nu en inkomst av 7,500 kronor och staten kommer och stämplar ut skog på min egendom för 1,000 kronor, så att inkomsten uppgår till 8,500 kronor, så får jag återbetala dessa 1,000 kronor till staten och 105 kronor dessutom.

Flera exempel kunna anföras, men de här ovan relaterade torde vara nog för att bevisa, huru ojämnt och orättvist ifrågavarande skatt drabbar jordbrukarne.

En annan olägenhet i tillämpningen av denna lag är också, att den skattskyldige icke lämnas tillfälle att redan vid deklarationen uppge, hur stor del av den matematiska merinkomsten är att hänföra till beskattningsbar merinkomst, och att icke taxeringsnämnden är skyldig lämna förslag till sådan skatt till Konungens befallningshavande eller krigskonjunkturskattenämnden.

Nu upptages hela merinkomsten i flesta fall såsom beskattningsbar merinkomst, även om denna merinkomst uppstått genom realiserande av kreatur eller skogsprodukter, vilket naturligen är mycket orättvist, då man icke borde vara skyldig att betala skatt för mera än för skillnaden i skogens eller löseegendomens värde under åren 1913—14 och värdet då försäljningen ägt rum.

Skillnaden mellan löseegendomens och skogens värde nu och värdet under åren 1913—14 är i allmänhet icke större än som motsvaras av penningvärdets fall.

De, som nu måste försälja sina djur, få helt säkert sedan betala mycket mera för en ny uppsättning.

Det kan för övrigt ifrågasättas, om det överhuvud är rimligt och rättvist, att jordbruket i dessa tider skall belastas med denna skatt, då jordbrukets förvärvsmöjligheter varit beskurna, under det att industrien, handeln och jobberiet ohejdat fått utnyttja krigskonjunkturen.

Jag anser det därför vara rättvist, att jordbruket helt befrias från denna skatt och att i stället skatten höjes för industrien och handeln, samt att all den vinst, som uppstått genom handel med fast egendom och skog eller genom förmedling av sådana affärer under krigstiden måtte av staten helt indragas i form av krigskonjunkturskatt.

Den landsskadliga och produktionsförhindrande egendomshandeln med åtföljande skogsskövling och jordjobberi har allt för länge fått ostört florera och det är ingen dag för tidigt, att statsmakterna genom radikala åtgärder

söka hejda denna trafik, som för lång tid framåt lamslagit jordbruket i ekonomiskt avseende och därtill undergrävt affärsmoralen hos stora delar av vårt folk.

Jag tillåter mig därför föreslå,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t måtte efter skyndsam utredning för denna riksdag framlägga förslag till revision av krigskonjunkturskattelagen, så att nuvarande missförhållande bortfaller och jordbruket helt befrias från denna skatt och i stället högre skatt pålægges handeln och industrien, och

att all den vinst som uppstått på handel med fast egendom och på skogsskövling under krigsåren måtte helt indragas till staten i form av krigskonjunkturskatt.

Stockholm den 26 januari 1918.

J. A. Ander.
